

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 1 IR 19 STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymas, Įstatymo projektas) parengtas siekiant sudaryti galimybes užtikrinti efektyvų valstybės lygio ekstremaliosios situacijos likvidavimą ar jos padarinių šalinimą arba valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties metu kylančių grėsmių gyventojų saugumui, sveikatai ar šalies ūkio veiklai valdymą. Projekte numatyta, kad kai ūkinės veiklos objektui eksploatuoti ar ūkinės veiklai vykdyti reikalingas leidimas ar veikla vykdoma įrenginyje, kuris turi būti įregistruotas, ekstremalių situacijų komisijos ar ekstremaliosios situacijos operacijos vadovo sprendimu, priimtu Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo nustatyta tvarka, arba Vyriausybės ar jos įgaliotos valstybės institucijos sprendimu, priimtu Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo nustatyta tvarka gali būti nustatytos konkrečios laikinosios ūkinės veiklos objekto eksploatavimo ar veiklos vykdymo sąlygos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos arba valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties metu.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės vadovas Raimondas Sakalauskas (tel. 8 686 00052, el. p. raimondas.sakalauskas@am.lt), vyresnioji patarėja Aušra Palubinskienė (tel. 8 695 17282, el. p. ausra.palubinskiene@am.lt), Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. 8 686 46087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnioji patarėja Beata Vilimaitė Šilobritienė (tel. 8 645 89487, el. p. beata.silobritiene@am.lt), vyresnioji patarėja Elena Auglienė (tel. 8 645 22458, el. p. elena.augliene@am.lt), patarėja Dalia Židonytė (tel. 8 695 40243, el. p. dalia.zidonyte@am.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Įstatymo 19 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad fizinis ar juridinis asmuo, eksploatuojantis ūkinės veiklos objektą ar vykdamas ūkinę veiklą, kai reikalingas taršos ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas (toliau – leidimas) ar veikla vykdoma įrenginyje, kuris pagal šio įstatymo 19³ straipsnį turi būti įregistruotas, privalo laikytis leidime nustatytų sąlygų ir tokiems objektams ar įrenginiams eksploatuoti ir (ar) ūkinei veiklai vykdyti nustatytų aplinkos apsaugos normatyvų ir aplinkos apsaugos standartų.

Tačiau Įstatyme nenumatyta galimybė šių reikalavimų netaikyti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos arba valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties metu, kai tai būtina įgyvendinant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sprendimus, skirtus kilusioms grėsmėms suvaldyti, jei tokios situacijos ar tokios padėties metu nustatytų sąlygų neįmanoma laikytis.

Civilinės saugos įstatymo 4 straipsnyje nustatyti civilinės saugos tikslai, be kitų, – padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams, gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, išlaikyti rimtį, išsaugoti gyventojų gyvybę, sveikatą, turtą ir apsaugoti aplinką, taip pat užtikrinti optimalų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų materialinių išteklių panaudojimą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms. Šio įstatymo 9 straipsnyje nustatyta, kad Vyriausybė, įgyvendindama civilinės saugos sistemos uždavinius, paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, gali nustatyti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams ūkinės veiklos laisvės, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo apribojimus, būtinus ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, o

šio įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad ūkio subjektai gali turėti ir kitų, kituose teisės aktuose nustatytų, teisių ir pareigų civilinės saugos srityje.

Energetikos įstatymo 33 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatyta, kad paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, įmonės, gaminančios, perduodančios, skirstančios, transportuojančios, pakraunančios ir iškraunančios naftą ir naftos produktus, gamtines dujas, kurą, elektros energiją ir (ar) šilumos energiją, pirmiausia privalo tenkinti Lietuvos Respublikos vidaus vartotojų poreikius, pirmenybę teikdamos civilinės saugos sistemos pajėgų, taip pat nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų poreikiams, ir asmenys privalo vykdyti Vyriausybės, jos įgaliotų valstybės institucijų nurodymus. Paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, taikomos energetikos sektoriaus reguliavimo ir kitos poveikio priemonės turi kuo mažiau trikdyti vidaus rinkos veikimą ir neturi būti taikomos platesniu mastu, negu yra būtina kilusioms grėsmėms suvaldyti.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projekto 1 straipsniu siūloma papildyti Įstatymo 1 straipsnį 34 punktu, nurodant, kad kitos Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Civilinės saugos įstatyme ir Energetikos įstatyme.

Įstatymo projekto 2 straipsniu, kuriuo Įstatymo 19 straipsnis pildomas nauja trečiąja dalimi, siūloma sudaryti galimybę ekstremalių situacijų komisijai ar ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui sprendimu nustatyti konkrečias laikinąsias ūkinės veiklos objekto eksploatavimo ar veiklos vykdymo sąlygas, pagal kurias gali būti eksploatuojamas ūkinės veiklos objektas ar vykdoma ūkinė veikla valstybės lygio ekstremaliosios situacijos arba valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties metu. Šis sprendimas būtų priimamas Civilinės saugos įstatymo nustatyta tvarka, arba Vyriausybės ar jos įgaliotos valstybės institucijos sprendimu, priimtu Energetikos įstatymo nustatyta tvarka. Taip pat šiuo projektu fizinis ar juridinis asmuo, eksploatuojantis ūkinės veiklos objektą ar vykdamas ūkinę veiklą pagal laikinąsias ūkinės veiklos objekto eksploatavimo ar veiklos vykdymo sąlygas, įpareigojamas taikyti visas įmanomas neigiamą poveikį aplinkai mažinančias priemones.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymo projekto pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių priėmus siūlomą teikiamą įstatymo pakeitimo projektą nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymo projektas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo pakeitimo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ar korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo projekto įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Teikiamo Įstatymo projekto įgyvendinimas gali turėti teigiamos įtakos įvykus valstybės lygio ekstremaliajai situacijai arba įvedus valstybės lygio ekstremaliąją energetikos padėtį, kadangi priimtos nuostatos aiškiau įvardys, kas turės teisę nustatyti laikinąsias ūkinės veiklos objekto eksploatavimo ar veiklos vykdymo sąlygas ūkio subjektams, siekiant likviduoti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ar šalinti jos padarinius arba siekiant suvaldyti valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties grėsmes.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo projekto inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymo pakeitimą inkorporuojant į teisinę sistemą, kitų Lietuvos Respublikos įstatymų ar jų pakeitimų priimti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Parengtas įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms.

12. Jeigu įstatymo projektui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų parengti

Įstatymo projektui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų rengti nereikės.

13. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymų projektų įgyvendinimas

Įstatymo projekto įgyvendinimas nepareikalaus papildomų valstybės biudžeto lėšų. Įstatymo projekte nenustatomos naujos funkcijos ir įpareigojimai, kuriems įgyvendinti valstybės institucijoms reikėtų papildomų lėšų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „aplinka“, „taršos prevencija“, „valstybės lygio ekstremalioji situacija“, „valstybės lygio ekstremalioji energetikos padėtis“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
